

Na Zelenou horu se vrátili beránci

Atmosféru Zelené hory na území pod poutním kostelem sv. Jana Nepomuckého opět na léto ozvláštnilo stádo beránků.

■ Lenka Kopčáková

Ovce se na Zelené hoře vlastně pásly již v době, kdy barokní kostel zářil novotou. Dokází totiž efektivně udržovat příkrou stráň.

Asi od poloviny 19. století byla Zelená hora zalesněna a k vymýcení lesa došlo v roce 2007.

Dnes je žďárská památka UNESCO viditelná již z dálky a obepínají ji stezky pro pěší. Avšak bývalé lesní houští má tendenci neustále prorážet. Navíc se tu před lety uchytila agresivní třtina křovištní.

Jak se ukázalo, s invazivními druhy si umí dobře poradit právě beránci. Pasou se tu každé léto již od roku 2020. Zelená hora začíná nabírat svůj původní charakter, v trávě prorůstají dávno ztracené luční květy.

Kopec pod Zelenou horou je městský pozemek a cílem radnice bylo zlepšit kvalitu travních porostů. V tom Žďár od roku 2020 spolupracuje s krajináři Jihočeské univerzity a místním farmářem Milanem Daďourkem. Jeho stádo zde – jak on říká, odvádí svoji práci dobře a s chutí. Semenače bříz, bezů, ostružiní a agresivní třtina pomalu mizí.

LETOŠNÍ vypouštění beránků na Zelené hoře.

STÁDO si hned pochutnávalo na šťavnaté trávě.

Foto: Lenka Kopčáková

Svoji práci odvádějí dobře a s chutí

A proč beránci a ne ovečky? Na to farmář vysvětluje, že je to kvůli pietě sousedního hřbitova a smuteční síně. Bahnice mají na léto jehňata a kontakt matky s mláďaty je hodně hlasitý.

To bylo ostatně slyšet při nájezdu beránků až ze tři kilometry vzdálené farmy v obci Počítky.

Od poloviny května až do podzimu bude Zelená hora působštěm více

než dvacetihlavého stáda beranů. To se každoročně vrací na severovýchodní část kopce, kde spásá plochu o rozloze necelých 2,5 hektaru.

„Je tu náročný terén a zpočátku jsme mysleli, že to beránci nezvládnou. Ale i ti těžší braši, kteří mají metrák, vylezou do svahu a pasou se ve sklonu, kde by měl člověk problémy se udržet,“ usmívá se farmář.

Asi půlhektarová část v rovnějším úseku se bude i letos sít na seno a pomocí křovinořezů se pak v beraním území budou dočišťovat místa, která přežvýkavci nezvládli, a nebo jim prostě nezachutnala.

Podle slov starosty Martina Mrkose (Žďár-ŽM) bude Jihočeská univerzita vyhodnocovat stav louky až v příštím roce. „Krajináři si ‚v roce nula‘ udělali základní monitoring. Ke zjištění, jak se rostlinné společenství pastvou změnilo, je potřebný horizont pěti let,“ vysvětluje Mrkos a je sám zvědav na botanické vyhodnocení. „Nejsem biolog a naslouchám odborníkům, kteří tomu rozumí, ale již nyní viditelně nastal posun v kvalitě porostu,“ vítá starosta.

Veřejnost a návštěvníci památky UNESCO podle jeho slov přítomnost beránků na kopci vítají. Dotváří

romantický reliéf místa.

Město Žďár má s farmářem uzavřenou smlouvu na dobu neurčitou a za sezónu pasení mu vyplácí 67 tisíc korun.

Na Zelené hoře se pase plemeno ovce Romney, vyšlechtěné v hrabství Kent v jihovýchodní Anglii. Dnes je nejvíce rozšířeno na Novém Zélandě.

Jak Milan Daďourek informuje, je to jedno z nejstarších plemen na světě, odolné v pohybu ve vlhkém prostředí. V Anglii tyto ovce původně spásaly příbřežní slaniskové bažiny. Mají k tomu na nohou hodně kvalitní paznehty.

„V našich podmínkách toto plemeno žije podobně jako divoké zvíře, tedy bez velkého přikrmování, péče a přístřešku. Pokud má problém s klimatem, tak to není za mrazů a deště, ale v letním horku. To se pak ovce celý den schovávají a na pastvu vyrazí jen v noci,“ vysvětluje farmář. U nohy mu sedí border kolie a očima visí na svém pánu, s radostí prohání stádo. Jak vidno, tak i berani reagují na ovčáka a povely jeho rukou.

Soužití beránků s veřejností je podle dosavadních zkušeností Milana Daďourka dobré. Lidé prý až na výjimky chápou, že přikrmování pečivem ap. jim nedělá dobře.

Až si povahově flegmatictí berani na Zelené hoře zvyknou, nebudou mít tendence utíkat, když se k nim přiblíží třeba děti.

„Nepříjemně ovšem je, když lidé nechají své psy běhat na volno. I když je pes vychovaný, pro berany je to stres. Psa totiž vnímají jako predátora,“ poukazuje Daďourek.

Z kraje léta se bude stádo na své severovýchodní straně kopce pohybovat volně. Jejich prostor vyznačují pásové přechody, které jsou beránci zvyklí respektovat.

„Je to tak trochu ‚safari‘, lidé se dostanou poměrně blízko, byť si beránci udržují odstup,“ říká farmář. Později stádo stáhne elektrickým drátem pod cestu, takže lidé budou moci beránky sledovat z nadsledu.

Kam vyrazit

■ 2. 6. NOC KOSTELŮ:

(16.45-23.00) **ŘK farnosti Žďár 1 a Žďár 2 Zámek** - kultura, historie, koncerty, přednášky restaurátora ap., pořady pro děti, komentované prohlídky po žďárských kostelích, vyhlídky z věží na večerní a noční Žďár.

(17-23) **Církev čs. husitská, Kopečná 13** - Hry pro děti, animovaný film, hudba (varhany i písně z Taizé).

■ 2. 6. 15.00 za Domem kultury **POHYBEM K NADĚJI 2023** - nezávadní sportovní akce se sbírkou na podporu onkologických oborů.

■ 3. 6. (9-11) farní zahrada u sv. Prokopa **MISIJNÍ DOPOLEDNE PRO RODIČE S DĚTMI**

■ 3. 6. 9.30 ovál u zimního stadionu **MINI ŽĎÁRSKÁ LIGA** - cyklistika (kategorie I. 3 - 5 let, II. 6 - 8 let, III. 9 - 11 let).

■ 4. 6. (10-16) **NEDĚLNÍ BRUNCH**

NA FARČATECH - druhý ročník parkového povalování, piknikování a dobrot.

■ 4. 6. **ZUŠ OPEN** - žďárská verze koncertů a vystoupení v rámci celostátního festivalu: (13-15) park Farská humna; 16.00 zámecká terasa; (18-19.30) Zelená hora.

■ **CONCENTUS MORAVIAE** - tradiční festival hudby. 5. 6. (19.30-21) kostel sv. Prokopa Anton Neumann: Missa solemnis; 14. 6. (19.30-21) bazilika Zámek Benjamin Alard - varhany

■ 6., 8., 13., 20., 22., 27., 29. 6. (9-10) Senior Point Knihovna **KOORDINAČNÍ CVIČENÍ PRO SENIORY** - jednoduché a zdravé cviky s lektorkou

■ 6. 6. 10 h. Family Point, poliklinika **FRANCIE, HOLANDSKO, BELGIE NA KOLECH** - přednáška.

■ 7. 6. (9-17) Knihovna **ALZHEIMER PORADNA VYSOČINA** - jak na péči o nemocné (konzultace

objednejte).

■ 7. 6. 16.15 hřiště v Najdeku (Hamry n/S.) **BĚH ŽĎÁRÁK - OKOLO PEPERKU**

■ 8. 6. (18-19.30) kostel sv. Prokopa **SLAVNOST TĚLA A KRVE PÁNĚ** - mše svatá s eucharistickým průvodem ke sloupu Nejsvětější Trojice na náměstí.

■ 9. 6. (17-22) zámecká terasa **VYHLÁŠENÍ DO PRÁCE NA KOLE** - nejlepší sportovci a týmy oblíbené květnové výzvy.

■ 10. 6. (8-16) nám. Republiky **ŽĎÁRSKÁ OSMIČKA** - sraz historických vozidel v režii žďárského KHV (v 11 start vyjíždky, návrat do 15.30)

■ 10. a 11. 6. (10-18) Zámek Žďár **ZAHRADY VYPRÁVĚJÍ** - zahrady Kinských s bohatým doprovodným programem.

■ 14. 6. 16 h. atletický ovál u 2. ZŠ **ŽĎÁRSKÁ MÍLE** - 2. ročník běžeckého závodu (žáci, junioři a dospělí)

■ 15. 6. (10-11) knihovna **KNIHÁNEK ANEB NEPLECHY MEZI ŘÁDKY** - setkání rodičů s dětmi do 3 let v rámci projektu S knížkou do života (nutná rezervace).

■ 15. 6. 17 h. Městské divadlo **KONCERT TANEČNÍHO OBORU ZUŠ**

■ 16. 6. (20-22) Zelená hora **NIKO-DĚMOVA NOC**

■ 17. 6. 10 h. farní zahrada u sv. Prokopa **LA FESTA** - přehlídka křesťanských schol

■ 24. 6. (8-11.30) nám. Republiky **ŽĎÁRSKÝ FARMÁŘSKÝ TRH** - potraviny od lokálních výrobců.

■ 24. 6. (8-18) zámecká terasa **MONUMENT Z KRABIC** - happening, při němž vznikne stavba inspirovaná Šantiniho dílem.

■ 27. 6. 17 h. kino Vysočina **TALENT VYSOČINY** - ocenění žáků a studentů z regionu. **-lko-**